

Sygn. akt IV Cz 449/13

POSTANOWIENIE

Dnia 08.08.2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku, Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Andrzej Jastrzębski

Sędziowie SO Jolanta Deniziuk (spr.), Elżbieta Jaroszewicz

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2013r.w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko D. K.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Słupsku w przedmiocie kosztów procesu zwarte w punkcie 2 wyroku Sądu Rejonowego w Słupsku w dniu 17 maja 2013r., sygn.. akt IC 142/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

IVCz 449/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 maja 2013r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo M. S. przeciwko D. K. o zapłatę kwoty 2700 zł , w punkcie 2 nie obciążył powoda kosztami postępowania.

W uzasadnieniu punktu drugiego wyroku , zawierającego postanowienie o rozstrzygnięciu kosztów procesu, Sąd wskazał, że podstawą oddalenia powództwa było niewykazanie istnienia legitymacji biernej materialnej pozwanego . Jednak całokształt sprawy , pomimo ostatecznego oddalenia powództwa , przemawia za zastosowaniem do rozliczenia kosztów procesu zasady określonej w art. 102 kpc. Zgodnie z treścią tego przepisu sąd w szczególnie uzasadnionych przypadkach może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle tymi kosztami. W powołaniu się na utrwalone poglądy orzecznictwa Sąd podniósł ,że do okoliczności „szczególnie uzasadnionych” należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu jak i leżące na zewnątrz . Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu , jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie , prekluzja . Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony , z tym jednak zastrzeżeniem, że nie wystarczy powołanie się jedynie na trudną sytuację majątkową , nawet jeśli była podstawa do zwolnienia w takim przypadku strony od kosztów sądowych . Dopiero całokształt okoliczności ,które mogłyby uzasadnić zastosowanie tego wyjątku , powinien być oceniany z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. Tak wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 11.10.2012r., IIICZ 74/12.,również w orzeczeniu z dnia 22.11.2012r., II CZ 127/12 Sąd ten stwierdził ,że do zastawiania art. 102 mają znaczenie także i inne okoliczności nieodnoszące się do sytuacji majątkowej stron, w tym dotyczące przedmiotu sprawy.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy Sąd uznał, że wystąpiły przesłanki do nieobciążania powoda kosztami procesu. Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału, powód mógł przypuszczać, że J. P. jest osobą uprawnioną do zawierania umów w imieniu pozwanego.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył pozwany domagając się zmiany zaskarżonego postanowienia i obciążenia powoda kosztami procesu uwzględniając ostateczny wyniki procesu. W uzasadnieniu wskazał, że od początku kwestionował legitymację bierną do występowania w przedmiotowej sprawie. Pomimo zgłoszonego zarzutu strona powodowa nie wycofała pozwu narażając tym samym pozwanego na konieczność podjęcia obrony.

Sąd Okręgowy zaważył co następuje

Zgodnie z art. 98 kpc, strona przegrywająca sprawę ponosi koszty procesu, w tym obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów zalicza się również wynagrodzenie ustanowionego w sprawie adwokata lub radcy prawnego. Wysokość zaś wynagrodzenia pełnomocnika sąd ustala na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349). O kosztach procesu, zgodnie z dyspozycją art. 108 kpc, sąd rozstrzyga w orzeczeniu kończącym sprawę w danej instancji.

Powyższy przepis ustanawia dwie podstawowe zasady rozstrzygania o kosztach procesu tj. zasadę odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasadę kosztów niezbędnych i celowych. Przegrywającym jest powód, którego żądanie nie zostało uwzględnione, lub pozwany, którego obrona okazała się nieskuteczna. Dla oceny, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest, czy ponosi ona winę za prowadzenie procesu. Ocena zaś, czy i w jakim stopniu strona wygrała lub przegrała sprawę, powinna być dokonana przez porównanie roszczeń dochodzonych z ostatecznie uwzględnionymi.

Art. 102 kpc., na który powołuje się Sąd Rejonowy, daje jednak możliwość sądowi, ale tylko w wypadkach szczególnie uzasadnionych, odstąpienia w części lub w całości od obciążania strony przegrywającej kosztami postępowania. Jest to wyjątek od ogólnie obowiązującej zasady wyrażonej w art. 98 kpc. i jako taki nie może podlegać wykładni rozszerzającej.

Ustawodawca nie wymienia, nawet w sposób przykładowy, przesłanek, które winny wystąpić, aby zastosować zasadę wynikającą z powyższego uregulowania. Pozostawiając ocenę suwerennej, ale nie jednak dowolnej, decyzji sądu rozstrzygającego indywidualną sprawę.

Do kręgu „wypadków szczególnie uzasadnionych” o których mowa w art. 102 kpc, zaliczane są, jak zasadnie to podniósł także Sąd Rejonowy, zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Uwzględnić należy więc nie tylko trudną sytuację materialną i rodzinną strony, ale także sytuację wynikającą z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu i jego znaczenia dla strony. Całokształt zaś okoliczności, które mogą uzasadniać zastosowanie wyjątku określonego w art. 102 kpc ostatecznie powinno być ocenione przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego.

Dopiero ocena wszelkich okoliczności towarzyszących sprawie może bowiem uzasadnić stanowisko Sądu o odstąpieniu od obciążenia strony przegrywającej kosztami procesu należnymi drugiej stronie. I takiej też oceny dokonał Sąd Rejonowy, a jego rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu, zasługują na akceptację.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy, niekwestionowanie przez pozwanego iż w prawdzie w ograniczony sposób, ale współpracował z J. P., który przebywał w pomieszczeniach firmy pozwanego, mogło wzbudzić, jak to ujął Sąd, subiektywne przekonanie o prawidłowym umocowaniu tej osoby do działania w imieniu pozwanego. Zwłaszcza, że w ostatecznym stanowisku sam pozwany podkreślił, iż to działania J. P. wykraczające poza zakres umocowanie spowodowały, że nie ponosi odpowiedzialności za powstała z tego tytułu szkodę. Z akt sprawy wynika zaś bezspornie, że pozwany współpracował z J. P., co mogło, jak słusznie zauważył Sąd, wzbudzić u powoda uzasadnione przekonanie, że są to działania z nim uzgodnione. Powód nie miał natomiast wiedzy o wewnętrznych uzgodnieniach i zakresie

umocowania pomiędzy pozwanym i J. P.. To, iż przeprowadzone postępowanie sądowe ostatecznie potwierdziło zarzut pozwanego o braku jego legitymacji biernej wpłynęło na treść orzeczenia. Natomiast przesłanki wynikające z art. 102 kpc , podlegają ocenie Sądu w opraniu o wskazane wyżej w uzasadnieniu kryteria.

Mając powyższe na względzie zażalenie jako niezasadne należało, na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 kpc, oddalić.